

Dalibor Uhlíř: Veřejný sektor utržený ze řetězu

- CZ24 News | 12. ledna 2021

ČESKO: Průměrná mzda v soukromé sféře pokulhává za průměrným platem ve veřejné sféře a rozdíl se rychle prohlubuje. Státních zaměstnanců rychle přibývá, soukromých ubývá. Takhle to dál nejde, stát se musí uskromnit. Jediné správné řešení je snižovat počet úřadů a platy ve státní sféře zvyšovat jen pokud rostou mzdy v soukromém sektoru.

Jakoby zaměstnanci státu a zaměstnanci soukromých firem žili na odlišných planetách. Veřejný sektor a soukromý sektor vypadají jako dva zcela odlišné světy.

Mediánový výdělek v soukromém sektoru byl ve třetím čtvrtletí uplynulého roku 31 073 korun, zatímco ve veřejném sektoru činil 39 512 korun (zdroj www.ispv.cz). Jinými slovy, typický zaměstnanec v soukromém sektoru vydělává skoro o čtvrtinu méně než zaměstnanec státního sektoru.

Nebylo tomu tak vždy. Ještě v roce 2014 byly průměrné mzdy v soukromé sféře vyšší než ve státní. Pak se ale platy lidí na výplatní pásce státu utrhly ze řetězu.

Koronavirová krize tyto rozdíly dále prohlubuje. Zatímco **zaměstnanci soukromého sektoru se obávají o svá pracovní místa** a provozovny jejich zaměstnavatelů jsou často z důvodu vládních nařízení uzavřené, zaměstnanci státu mají pohodu a jistotu. (O živnostnících nemluvě!)

Jak ukazuje tabulka, zatímco v r. 2016 vynakládal stát na platy 151 miliard korun, v roce 2019 to bylo o 38 procent více – 209 miliard. Za poslední tři roky rostly výdaje na platy ve státním sektoru o

více než 10 procent každý rok. Počet lidí na výplatní pásce státu narostl z 422 tisíc v roce 2016 na 449 tisíc v roce 2019. Vyplývá to z údajů ve Státních závěrečných účtech za uplynulé roky.

	2016	2017	2018	2019
Výdaje na platy (mil Kč)	151 433	166 612	187 044	209 476
Počet zaměstnanců	422 354	431 873	440 046	449 016

Zdroj: Státní závěrečný účet (2016-2019)

Rozdíl v efektivitě a produktivitě práce ve veřejném a soukromém sektoru je přitom často do očí bijící. Lidé mnohdy covid-necovid tráví hodinové fronty na provedení různých úředních úkonů. Obyčejné zřízení nebo prodloužení parkovacího oprávnění na městském úřadě je složitý úkon s frontami a formuláři jak z minulého století, zatímco obdobné služby soukromého sektoru jsou otázkou pár klinutí.

Státní úředníci se přitom nemusí jinak obávat o svá místa, covid jim dal za nezměněný plat omezené úřední hodiny a práci z domova.

Netvrdíme, že státní zaměstnanci nejsou potřební. Někdo musí vydávat cestovní pasy, někdo vyučuje naše děti... Veřejný a soukromý sektor by ale neměly být dva odlišné světy, kdy jeden je v klidném závětrí a druhý vydán na pospas bouři.

Peníze na platy zaměstnanců státu jdou z daní pracovníků v soukromém sektoru. I když to tak podle statistik vypadá, státní zaměstnanci a soukromí zaměstnanci nežijí na odlišných planetách. Platy ve státním sektoru by měly tudíž držet krok s platy v soukromé sféře. Je naprosto neodpovědné, když vláda dusí soukromý sektor a hýčká si veřejný sektor. To nemůže dopadnout dobře.

Jediné správné řešení je snižovat počet úřadů a platy ve státním zvyšovat jen pokud rostou mzdy v soukromém sektoru.

Zdroje:

Statistiky o platech ve veřejné a mzdách v soukromé sféře

3. čtvrtletí 2020

https://www.ispv.cz/getattachment/9f655879-404e-4335-90e3-d7f318a12ef2/CR_203-pdf.aspx?disposition=attachment (str. 19, 23)

Časové řady

<https://www.ispv.cz/CMSPages/GetFile.aspx?nodeguid=18f640df-0b3a-4044-b9ad-7dc4bd109aed>

Státní závěrečné účty:

https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Statni-zaverecny-ucet_2019_Priloha-C.pdf (str. 133, 134)

https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Statni-zaverecny-ucet_2018_Priloha-C.pdf (str. 135)

https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Statni-zaverecny-ucet_2017_Priloha-C.pdf (str. 130, 131)

https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Statni-zaverecny-ucet_2016_Priloha-C.pdf (str. 121, 122)

Autor: Dalibor Uhlíř